

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Хмельницької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в III кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Хмельницької області** у III кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на війну, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також недостатній попит, **респонденти очікують збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють майбутній фінансово-економічний стан своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується повільніше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.**

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 28.4% (у II кварталі 2024 року – 21.4%) (графік 1). У цілому по Україні – 3.7%;
- **дещо повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 85.7% респондентів очікують, що зростання споживчих цін не перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 78.6%), у цілому по Україні – 54.5%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії (відмітили всі опитані), курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікує 78.6% респондентів (у попередньому кварталі – 64.3%), у цілому по Україні – 88.5%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану підприємств вищими темпами:** баланс відповідей – 21.4% (у попередньому кварталі – 7.1%). У цілому по Україні – «мінус» 0.9% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 46.2% (у попередньому кварталі – 50.0%). Також очікується помітно нижчі темпи зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 50.0% (у II кварталі 2024 року – 100.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.5% і 11.2% відповідно;
- **зростання обсягу інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар значно вищими темпами:** баланс відповідей – 71.4% (у II кварталі 2024 року – 28.6%). Респонденти також очікують збільшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт дещо нижчими темпами: баланс відповідей – 28.6% (у попередньому кварталі – 35.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 7.5% і «мінус» 3.2% відповідно (таблиця);
- **збільшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – 7.1% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (як у попередньому кварталі) (графік 4). У цілому по Україні очікується зменшення кількості працівників – «мінус» 10.9%;
- **пришвидшення зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства:** баланс відповідей – 92.9% (у попередньому кварталі – 71.4%). Респонденти також очікують дещо повільніше зростання цін на товари / послуги власного виробництва: баланс відповідей – 50.0% (у II кварталі 2024 року – 57.1%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням), ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника вищими темпами:** баланси відповідей – по 71.4% відповідно (у попередньому кварталі – 53.8% та 57.1% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії, сировину, матеріали та недостатній попит (вплив чинника посилюється) (графік 5).

Респонденти очікують **зростання потреби підприємств у позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (35.7%), надають перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів стали жорсткішими (графік 9). Наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

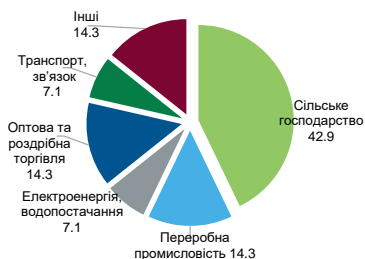
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 97.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

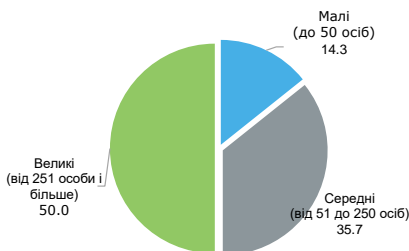
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 35.7% (найвища оцінка серед регіонів) (у попередньому кварталі – 7.1%). У цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан підприємств як поганий – «мінус» 6.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у II кварталі 2024 року – «мінус» 11.1%);
- **підприємства області змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

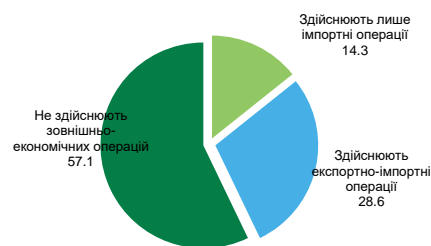
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

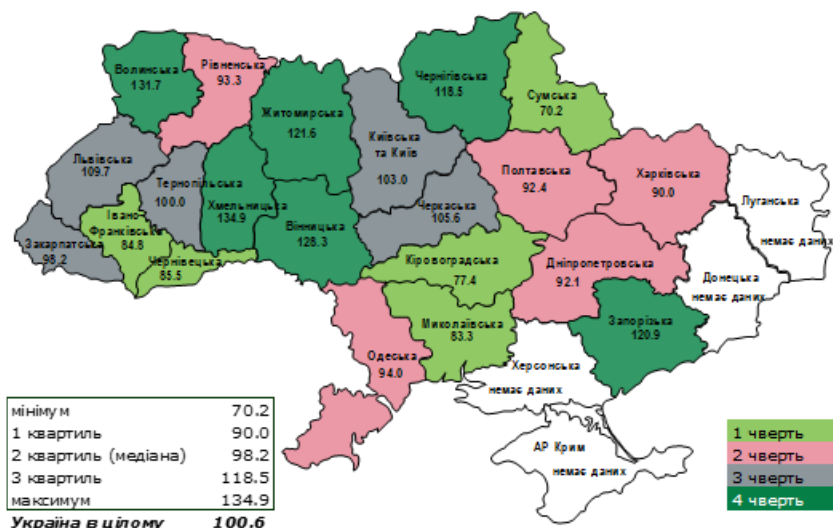

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 06–26 серпня 2024 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

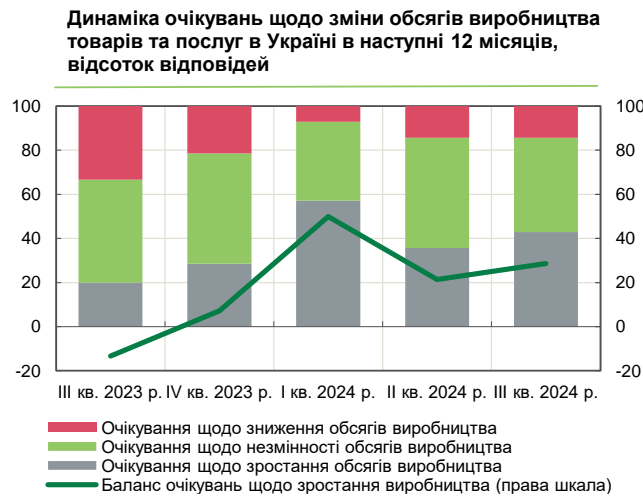
*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

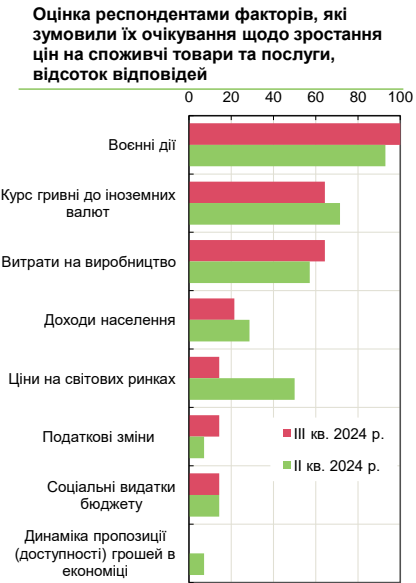
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	0.0	7.1	21.4	7.1	21.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	35.7	46.2	50.0	50.0	46.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	13.3	0.0	35.7	35.7	28.6
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	26.7	28.6	28.6	28.6	71.4
кількості працівників	6.7	-14.3	0.0	7.1	7.1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

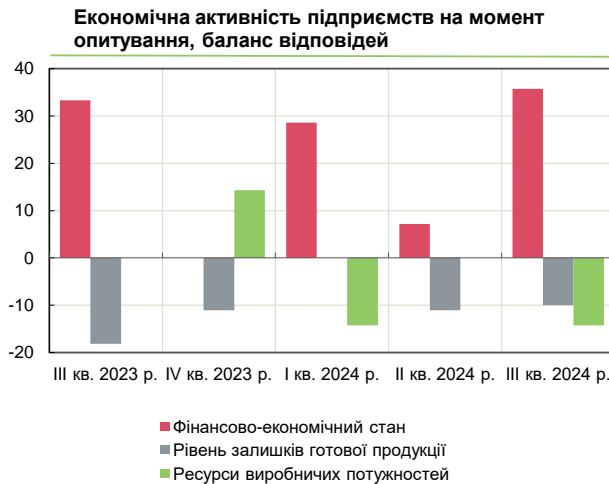
Графік 1

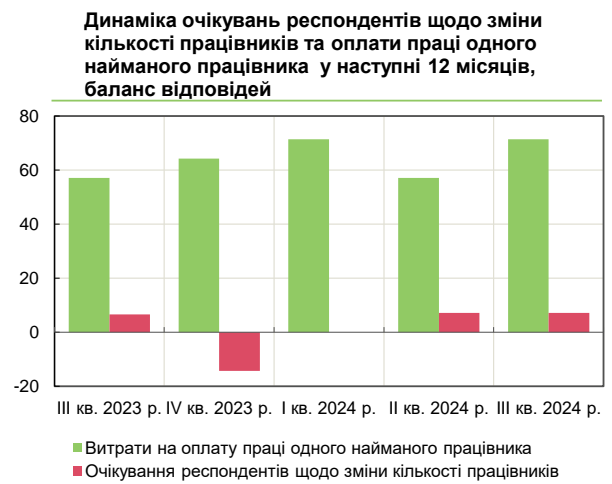
Графік 2

Графік 3

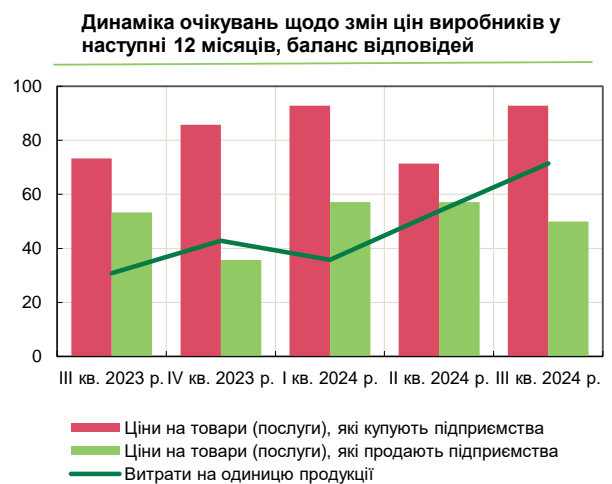
Графік 4

Графік 5

Графік 6

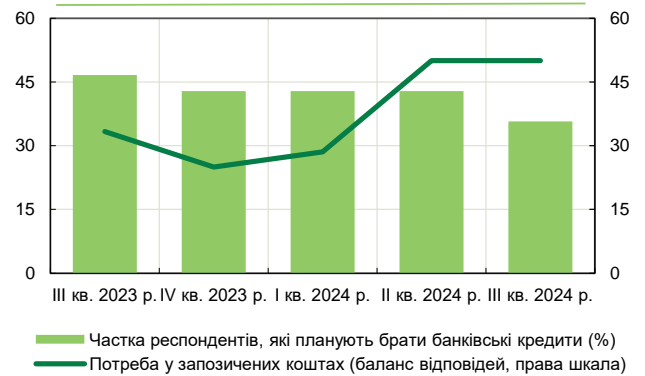
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

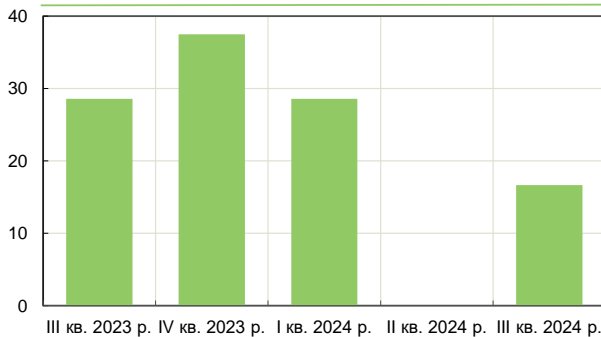
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

